

Verslag

Overleg	:	Bestuurlijk Netwerk Economie
Datum	:	12 februari 2025
Tijd	:	14.00 – 15.30
Locatie	:	Digitaal (MS Teams link wordt in de afspraak opgenomen)
Aanwezigen:		<i>Frank van Kuppeveld (Pijnacker-Nootdorp), Yvonne Salvino (Sittard-Geleen), Frank den Brok (Oss), Roelf Toringa (Het Hogeland), Attie Mager (Gorinchem), Jeroen Hartsuiker (Borger-Odoorn), Jeroen Joon (Harderwijk), Bram van Diepstraten (Velzen), Alwijn ten Cate (Schouwen-Duiveland), Johan van Gerwen (Meerijstad) Aanwezig vanuit VNG Bureau: Marieke Hebbenaar, Arjen van Dijkhuizen, Merel Frencken, Maikel Gijzen, Chantelle Jessurun, Jasper Sterrenburg, Tristan Stokman, Liesbeth Remie en Michelle Roelofsen, Michelle de Vries</i>

1. Opening en mededelingen

Dit jaar gaat het BNE aan de slag met een nieuwe werkwijze. Namelijk in de vorm van bestuurlijke oplooppjes die we koppelen aan inhoudelijke thema's. Hiermee hopen we actuele bestuurlijke discussies te voeren en op te halen wat er in de gemeenten speelt. Afgewisseld met werkbezoeken.

Deze bijeenkomsten willen we graag openstellen voor bestuurders buiten de VNG-commissies. Daarom de algemene oproep aan leden om ook bestuurlijke collega's uit te nodigen voor wie de thema's interessant kunnen zijn.

2. In gesprek over Recreatie en Toerisme – Jeroen Joon

De toerisme- en recreatiesector in Nederland groeit sterk: in 2023 waren er 768.000 banen in toerisme en recreatie en werd in totaal 105 miljard euro besteed. In 2023 werden ruim 49 miljoen bezoekers geregistreerd uit binnen- en buitenland: een stijging van 7 procent ten opzichte van het jaar daarvoor. De vrijetijdseconomie is voor gemeenten belangrijk omdat deze bijdraagt aan het welzijn en de welvaart van onze inwoners. Daarvoor moet de economische, sociaal-maatschappelijke en ecologische impact van toerisme en recreatie met elkaar in balans zijn. Gemeenten hebben te maken met zowel de negatieve als positieve effecten die toerisme en recreatie met zich meebrengen. De VNG organiseerde eind 2024 een paneluitvraag om hiervan een eerste beeld te krijgen (meer informatie daarover vindt u [hier](#)).

Jeroen Joon neemt namens de VNG deel aan de Landelijke Raad voor Recreatie en Toerisme. Tijdens het bestuurlijk oplooppje nam Jeroen ons mee in de activiteiten van de LRRT en de voorlopige koers die hierin wordt gevolgd. De insteek was vooral om bij de bestuurderscollega's op

te halen wat er in hun regio speelt, zodat dit kan worden teruggekoppeld naar de LRRT. We hebben vervolgens gezamenlijk het gesprek gevoerd over:

- Hoe ziet de toeristische sector eruit in de verschillende gemeenten/regio's?
- Samenwerkingspartners
- Lokale/regionale vraagstukken in relatie tot recreatie en toerisme
- Belangrijke punten om mee te geven vanuit de VNG naar de LRRT?

Dit leidde tot een boeiend gesprek waarin verschillende thema's naar voren kwamen:

- Erfgoed in de toeristische sector als belangrijk aandachtspunt.
- De grote verschillen tussen kleine en grote gemeenten, en hoe de wisselwerking daartussen beter kan worden afgestemd. Het vinden van balans hierin blijft een uitdaging.
- Aandacht voor de cruisevaart als groeiende factor binnen bepaalde regio's/havengemeenten.
- Toenemende zorgen over drukte en de behoefte aan spreiding van activiteiten over de verschillende gemeenten.
 - Er is gekeken naar de verbinding tussen toerisme en maatschappelijke vraagstukken, met bijzondere aandacht voor het afnemende draagvlak onder inwoners door toenemende drukte. De focus lag op de vraag hoe toerisme kan bijdragen aan de kwaliteit van leven, en welke instrumenten kunnen zorgen dat ook inwoners profiteren. Investerings in recreatie zouden daarbij niet alleen de sector, maar ook het welzijn van inwoners moeten versterken.
- Het internationale aspect van toerisme, dat onderdeel is van het bredere concept 'Bestemming Nederland'.
- De toenemende concurrentie tussen toeristisch beleid en andere maatschappelijke opgaven zoals asiel en migratie.
- Ruimtelijke vraagstukken rondom toerisme; de raad zal eerst de ruimtelijke behoefte in beeld brengen en kijken naar een plan van aanpak voor verdere ontwikkeling.
 - De woningopgave die ten koste gaat van recreatieve ruimte; maar er ontstaat een groeiende behoefte aan recreatie door deze woningbouwopgave.
 - Financiële middelen blijven hierin een knelpunt, zeker met het oog op de bezuinigingen.
- Personeelstekort in de recreatieve sector, vooral bij grote vakantieparken.
- De relatie tussen toerisme en de binnenstad; zowel zakelijk als recreatief toerisme kan bijdragen aan het tegengaan van leegstand en het ondersteunen van ondernemers. Tegelijkertijd blijft het belangrijk om draagvlak te creëren voor besluitvorming.

3. In gesprek over arbeidsmigratie – Jan Goijaarts en Michelle Roelofsen (VNG-programma arbeidsmigratie)

Michelle Roelofsen van het VNG programma arbeidsmigranten heeft ons kort meegenomen in de ontwikkelingen rondom de effectrapportage arbeidsmigratie. Tijdens het BNE werkbezoek aan Pijnacker-Nootdorp hebben we eerder gesproken over het thema arbeidsmigranten, de VNG inzet hierop en een toelichting op de effectrapportage. Deze [handreiking](#) ondersteunt gemeenten bij hun taak om adequaat en vroegtijdig te kunnen anticiperen op de huisvestingsvraag van

arbeidsmigranten bij nieuwe grootschalige bedrijfsvestigingen, bedrijfsuitbreidingen en -verplaatsingen.

De effectrapportage bestaat uit drie instrumenten:

1. Gespreksleidraad
2. Referentieobjecten
3. Instrumentenkoffer met sturingsmogelijkheden voor huisvesting en economie

Op 5 februari is in de VNG *bestuurlijke* klankbordgroep arbeidsmigranten gesproken over de rol van de provincie hierbij en de (on)wenselijkheid van een eventueel verplichtend karakter. Dit punt werd ook tijdens het BNE vergadering besproken.

De belangrijkste vraagstukken die naar voren kwamen:

- Huisvestingsthematiek is geëscaleerd; effectrapportage wordt als waardevol instrument gezien, maar er is behoefte aan verdergaande maatregelen.
 - Niet als verplichtend karakter, maar wel als verplichte afweging.
- Ruimtelijke beperkingen; er zijn weinig plekken voor huisvesting van arbeidsmigranten. Gebrek aan goedkope huisvestingsplekken leidt ertoe dat arbeidsmigranten vaak in andere gemeenten worden gehuisvest.
 - Regio's maken afspraken over bedrijventerreinen; in de afweging om een bedrijf te huisvesten, moet ook het huisvesten/in dienst nemen van arbeidsmigranten worden meegenomen.
- Discussie eigenaarschap probleem:
 - Dit is primair verantwoordelijkheid van de ondernemers maar de gemeenten denken graag mee over de invulling en hebben vooral een faciliterende rol.
 - De rolverdeling tussen gemeenten, provincies en het Rijk; er is behoefte aan maatwerk en flexibiliteit, bijvoorbeeld om tijdelijk locaties beschikbaar te stellen voor huisvesting van arbeidsmigranten.

4. Actualiteiten en rondvraag

- Het ministerie van EZ is momenteel bezig met de uitwerking van de positionering van Ruimte voor Economie binnen de Nota Ruimte. Daarnaast worden circulaire afspraken tussen het Rijk en de regio's gemaakt, waarbij extra oplooppjes op korte termijn te verwachten zijn.
 - De eerst volgende en laatste oploopje is op: **26 februari 13:30-14:30** (De agenda uitnodiging hiervoor wordt verstuurd nadat de bestuurder (met hulp van beleid) [de volgende enquête](#) heeft ingevuld.
- Er is een subsidieregeling voor bedrijven op het gebied van circulaire economie, waarbij als voorwaarde geldt dat er binnen vier maanden een onherroepelijk omgevingsplan moet zijn. In de praktijk blijkt echter dat overheidsprocedures soms belemmerend werken en zichzelf vertragen. Praktijkvoorbeelden hiervan zijn welkom en kunnen worden ingebracht in gesprekken met het ministerie en de Rho's